

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

**Friderici Forneri Theologiae Doctoris Canonici Ecclesiae
Collegiatæ diui Stephani Bambergæ, De Temulentia
Malo, Eiusque Remediis, Variis Item Scitu Iucundissimis,
nec non vtilissimis de rebus, quæ in ...**

Förner, Friedrich

Ingolstadii, 1603

Cap. XXIX. Vini vsus mulieribus olim aut nullus, aut planè exiguus.

urn:nbn:de:hbz:466:1-45433

Cesare, quod minimi cibi fuerit, tenuissimique potus.

Alphonfus deniq; Aragonum & Siciliae Rex, affe-
 rante Panormitano, cum in terrogaretur, cur vini
 expers viueret; aut vino dilutissimo contentus sit in ex-
 pter, contra omnium Regum ac aulicorum morem? Re-
 spondit. Vno sapientia obscuratur, ideoque non decet
 Regem, vt hoc, immodica potatione, in animo extin-
 guat, sine quo Imperatoris ac Regis nomen ritè tueri non
 possit.

Horum & similibus exemplo, si moderni princi-
 pes inducti, sobrietatem conseruarentur, tum deni-
 que omnes Respub. florere incepturas, haud du-
 bie sperandum esset.

CAPVT XXIX.

Vini vsus feminis olim aut nullus, aut planè exi-
 guus.

Diu Ambrosij verbis, hoc caput non incitè
 exordior. Sed quid de viris loquamur, quando e-
 tiam feminæ, quas oportet sollicitiorem castitatis, sobrie-
 tatisq; adhibere custodiam, vsq; ad Ebrietatem bibunt?
 Vnde non immerito ait sapiens ante nos quidam. Mulier
 Ebriosa, ira magna, & contumelia, & turpitudine eius nõ
 tegetur. quomodo hæc patienter loquar, pie præteream,
 conuenienter desleam? Nam verissimum est, quod S.
 Ioan. Chrysof. ait. Nihil turpius Ebriosa femina, quæ,
 quando vasculum est infirmius, tantò maius naufragi-
 um fit.

Ex sacris proindè atq; prophanis pariter autho-
 ritatibus constat, vinum quendam, mulieribus bibere,
 neu-

L. 2 de re-
 bus ab ipso
 gestu.
 Alfonso Re-
 gis tempe-
 rati ac
 sobrietatis.

L. de Helia
 et ieiunio
 cap. 18.
 Eccl. 16.
 Homelia,
 55. in Mat.

Mulieres abstemia.
Lib. 4. c. 2. ne utiquam licuisse. Agar ancilla Abrahamæ, si Marco Marulo, ex Genesi id Exemplum inducente, credimus, cum Ismaële filio eiecta, panem tantum & v. trem aquæ secum in solitudinem defert. Consumpta deinde aqua, puer & ipsa siti vexati, fonte Angeli pietate ostenso, refocillantur. Abrahami diues erat, & inuitus eam emittebat, in Angelo diuina virtus omnia poterat. Sed & ille egrè dimittens, & hic multum miserans, aquâ solum ad potum ei concessisse dicuntur, vt hinc facile coniecere possis, iam tunc ne-

Marulus ibidem primo Reg. 1. fas fuisse mulieribus, vinum bibere. Eodem loco habendum; quod Anna Helcanæ vxor, Samuelis mater, vinum, & quod inebriare potest, nunquam se bibisse, dixit. quod si coniugalis pudicitia minus tantam se putauit, si vinum gustasset, quomodo virginalis, aut vidualis castitas, eodem gustu corrumpi non formidaret. Cum hæc, illa tenerior sit, difficiliusq; seruetur?

Noët. Attic. l. 10. cap. 23. Ex prophanis authoribus, ea de re Aulus Gellius sic loquitur. *Qui de victu, atque cultu populi Romani scripserunt, mulieres Romæ atq; in Latio etatem abstemias egisse, hoc est vino semper, quod temetum prisca lingua appellabatur, abstinuisse dicunt. & paulò inferius. Et Marcus Cato mulcetas à Iudice mulieres refert, minus, si vinum bibissent, quàm si probrum, & adulterium admisissent.*

Lib. 3. Genial. dier. cap. 11. Id confirmat Alexander ab Alexandro. *Vini vsus, inquit, ad eò mulieribus interdictus fuit, vt vinum bibisse, perindè esset, ac si in adulterio, aut graui crimine deprehensa, capitali iudicio plectenda foret. Inolentique vsus ex lege Marci Catonis, vt cognati affinesq; mulieribus osculum ferrent, scilicet, vt an vinum bibissent, ore explorarent. Idem commune fuit Massiliensibus, pluri-*

busq; Græcorum & barbarorum gentibus, apud quos Hydropotæ fuere mulieres.

Ælianus quoq; sic scribit: *Messalotica lex fuit, vt Lib. 2. de mulieribus non liceret vinum bibere. Quæ lex, vt Theophrastus affirmat, etiam viguit apud Milesios. Vnde Ignatius Metellus vxorem, quod vinum bibentem inuenerat, iuxta dolium fuste necauit. Cneus Domitius mulierem aliam quod vini biberat, dote mulctauit. Alia itē, quod clauis cellæ vinariæ apud eam inuentæ essent, inedia mori coacta fuit.*

Author est Sabellicus, Romulum vrbs conditorē hanc legem, ne mulieres vinum bibant, ciuibus suis tulisse; eò præsertim, vt fœminæ castius viuerent, quod cum vini vsu, qui nimius fieri non rarò conuenit, etiam apud hunc sexum, ne vix quidem obseruari posse, putaret. Quod ipsum quoque, Fridericum Imperatorem, temperantiæ studiosissimum, pernouisse, exindè liquidum est; quia cum audisset, vt Æneas Syluius refert, Leonoram vxorem, quæ paterna in domo vinum nunquam gustauerat, facile filios parituram, si in Germania, tam frigida vtporè regione, vinum biberet; dixisse fertur. *Malle se sterilem vxorem habere, quàm vinosam. Non ignorabat enim sagacissimus Imperator, quàm multa vinolentiam mala comitentur; & tum præsertim, quando fœminea leuitas, nimio sepelitur mero.*

Non immeritò igitur, tam pleno ore sobrietatem in fœminis laudat Diuus Augustinus; *Sobrietas, inquit, in fœminis, ad terram deponit aspectum; Ebrietas autem, amisso pudore, inuerecundos erigit vultus. Sobrietas, cum summa trepidatione, & silentio, irreprehensibile emittit verbum; Ebrietas verò immoderatum facit, fœminæ & vultum, & sermonem.*

Y Et

varia historia. Idem habet Valer. Max. lib. 6: cap. 3.

Lib. 6. c. 1.

Lib. 2. de rebus gestis Alfonſi.

Dignum generoso Imperatore verbū.

Ad sacra virg.

Et illud certum est, foeminas mero madidas, magis gestire atque ineptire, ipsis viris, cum ob cerebri plerunque imbecillitatem, ratio maiori impetu turbetur, atq; in viris. Qua de causa illa mihi consuetudo minimè probatur, qua foeminis, virorum instar, potare permittitur, cum plurimorum, hoc incentiuum non rarò sit flagitiorum.

CAPVT XXX.

Adolescentibus ac pueris, vini potus non parum est noxius.

Cur pueris negandum vinum?

Cum pueros humido, calidoq; temperamento esse constat, ex Medicorum doctrina, atq; ipso indiciorum experimento, censuerunt olim veteres, ipsis vini vsum, omninò nullum, permitti oportere, quippè quod humectet nimium, & corpus exalefaciat; tum caput, halitu crudo facilè repleat, iis, qui alioquin calido atq; humido temperamento sunt, quale est eiusmodi puerorum. Atq; nec repleti his caput est vile, nec suprà, quàm par est, humidos calidosq; fieri; quoniam eò iam caloris humorisq; peruenerunt, vt si paululum, vtramq; qualitatem auxeris, iam modum excefferint, vnde permultis morbis sub-

Lib. de inter. com. 2.

iaceant, necesse est. refert huius rei quoddam exemplum Galenus, puerum quendam Pergamenum, qd vinum bibisset perpetuis laborasse vigiliis, & febre subsequente, cum mentis alienatione, ab Epilepsia vita functum. Quare hoc alibi dat consiliù parentibus, idem Galenus. *Pueros ne gustare quidem vinum*

I. de sanita. tuenda. cap. 11.

suaferim, quippè quod & humectat nimium, & corpus calefacit, & caput suo halitu obrundit, quæ superflua

Cur adultioribus?

tas vtraque in pueris valde noxia est. Quin imo neque iam adultioribus concedendum, nisi admodum modicè sumptum, atq; dilutissimè; nimium enim, & ad iras præcipue